

Prirodopisno-natoroznansko polje.

Zajec.

obro vem, da ste v šoli vže mnogo slišali od takih živali, ki je imenujemo glóddavce. Nu kakšne živali so to? — To so take živali, ki imajo v vsakej čeljusti po dva ostra, dleti podobna prednja zoba, s katerima glojejo svojo hrano, pa tudi še druge, po večkrat jako trde stvari. Kdo ne pozna lehkonožne veverice, ki nikdar ne miruje in se vedno pripravlja le na dir in skok? Kdo ne pozna veverici podobnega polha, ki je tako požrešen, da bi vedno le hrustal in trl? Bodí si žir ali želod, lešnjak ali kostanj, vse mu gre s slastjo v njegov nenasitljivi želodec. Kdo še ni slišal o prijaznem in miroljubnem svizeu ali marmotici, ki prebiva po najvišjih švicarskih in tirolskih Alpah in po Karpath? Kdo ne pozna sladkosnedih, razposajenih in zvutih mišk in zeló ostudnih in nadležnih podgan? Slišali ste tudi vže o grdem potepuhu hrčku (Hamster), ki je tam nekje na Nemškem domá pa se dóbi tudi na Poljskem in Ruskem, koder dela tá grda mrha toliko kvare, da bi mu prav nič ne škodovalo, ako bi mu nekoliko izprašili njegovo pisano suktnjo. Tudi o brkastem bobru in ponočnjaku ježu čitali ste vže marsikaj znamenitega, pa tudi smešnega in šaljivega. Glejte, vse te živali: veverica, polh, svizec ali marmotica, miš, podgana, hrček, bobor in jež glojejo svojo hrano in zato je imenujemo glóddavce. A pozabiti ne smemo zajca, ki je med našimi domačimi glóddavci največji in o katerem vam hočem nekoliko več povedati.

Zajec živi malo ne po vsej Evropi po polji in po gozdih ter ga lovcí zaradi okusnega mesa in zaradi kože zeló preganjajo. Če se preveč zaplodí, naredi mnogo kvare, ker objeda poljske sadeže in mlada drevesca. Zajec je strahopeteč, da mu ga ni enacega med živali. Zato mu je dal Bog dolgi in urni zadnji nogi, da se hitro umakne vsakej nevarnosti, katero čutijo njegovi dolgi ušesi. Glavo ima okroglo in kratko; oči debele, katerih pa ne more pokriti, ker mu so trepalnice premajhene, zato pa spi zajec z odprtimi očmi. Okolo gobčeka ima brke. Nos mu je majhen in gibčen, gorenja ustnica razklana, rep kratek in zasuknjen. Pokrit je z mehko in gosto dlako, ki je zgoraj rujavo-sivkaste barve, po trebuhu pa bela. Hrani se ob sočnatej zelenjavi; posebno rad ima repo, zelje in deteljo. Po letu se rad skriva v žitu, jeseni po strniščih, po zimi se pa umakne v hosto, samó zvečer pride na polje. Po zimi ga večkrat zamete sneg, in ako sneg zmrzne, takrat je zajec velik siromak. Hud glad (lakotá) ga pritisne ter mora stradati, da se mu rebra poznajo. Takrat naredi dosti kvare po sadovnjakih, kder z veliko slastjo objeda mlada drevesca. Razven človeka, ki ga strelja zaradi dobrega in jako okusnega mesa, ima zajec tudi še drugih sovražnikov med živalmi. Ti njegovi najhujši sovražniki so: kuna, podlasica, lisica, pes, mačka, volk, osel, sova in še celó krokar. Ako uide vsem tolikim nevarnostim, učaka po 7 do 8 let in tehta po 4 do 6 kg. Iz zajčje dlake se delajo klobuki, a kožice se ustrojijo za pergamen.

Mladi zajčki se dáde privaditi človeka ter postanejo tako krotki, da jedó iz roke in se morejo tudi kaj lehkega naučiti.